

denne har været før. Man maa erindre, at man saa godt som aldrig indbyder til et Møde i den Tid, Gudstjenesten afholdes; thi derved risikerer man, at kun Faa komme tilstede, og naar man indbyder til en offentlig Forsamling, er jo Hensigten den, at Mange skulle komme tilstede. Jeg tror, at Frygten for at gaa ind paa dette Ændringsforslag er nærmest kommen af Hensyn til de politiske Møder; men man maa ikke glemme, at mange Møder ville lide derunder. Det er Sik og Brug i mange Ægne, at man holder offentlige Forsamlinger og drøfter forskellige Themaer om Søndagen, hvilket efter min Opfattelse har stor Betydning saavel for den aandelige som for den materielle Udvikling, og denne Udvikling vilde altsaa komme til at lide, dersom det blev hindret. Landbefolkningen, som de andre Dage holdes indeluttet hos sig selv, ønsker om Søndagen at kunne komme sammen til et Møde eller en offentlig Forsamling; men, naar man ikke kan det, vil man gaa til Kroerne og lignende Steder. Jeg tror, det er bedre, at Befolkningen gaar til saadanne offentlige Møder, hvor den kan lære noget Nyttigt og Godt, og selv politiske Møder tror jeg ikke, det er helbdigt at forbyde. Det er fuldkommen rigtigt, at Befolkningen, navnlig Arbejderbefolkningen, kun har denne Dag til sin Raadighed til politiske Møder, og jeg lægger stor Vægt paa, at denne Klasse af Befolkningen kan komme med til dem, for at det, som kommer frem der, kan blive drøftet gennem Pressen og gennem den offentlige Mening. Man har i de senere Aar begyndt med en ny Agitation, nemlig en hemmelig Agitation overfor Kommunerne, overfor Sogneraadene og overfor Statsordenen. Dette er en Agitation, som jeg anser for farlig, men det kan ikke negtes, at Regjeringen selv har givet Anledning til den, idet den har lagt Baand paa Forsamlingsfriheden i Landet. Jeg ønsker derfor, at den høitærede Justitsminister selv vilde overveie Stillingen, før han bestemte modsatte sig vort Forslag herom, thi jeg tror, at Vedtagelsen deraf vil føre til Helb og Lykke for Samfundet i Stedet for til — hvad vore Modstandere ere bange for — det Modsatte. Med Hensyn til Forslaget under Nr. 19, som den høitærede Minister ogsaa modsatte sig, vil jeg sige, at jeg for mit personlige Vedkommende ikke lægger stor Vægt derpaa. Jeg kan ikke se, at der er Noget, som taler for at stille disse Høitidsdage anderledes end de øvrige Helligdage, men det er, som sagt, et Spørgsmaal, hvorpaa jeg ikke lægger nogen stor Vægt. — Jeg glemte før at udtale mig overfor det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen) med Hensyn til Bogne, som skulle ind til Byen, Jeg tror, at det ærede Medlem har misforstaaet Paragrafen. Jeg tror ikke, der vil være Noget i Veien for, at man fjerner til og fra Byen med en hvilken som helst Bogn, og den Frygt, som det ærede Medlem havde i

den Retning, var saaledes vistnok ubegrundet. Med Hensyn til Dampmaskinerne ved Markarbejderne har man drøftet Spørgsmaalet herom i Udvalget, men jeg tror ikke, vi kunne gjøre nogen Indskrænkning i den Retning. Jeg tror, at, dersom man maatte gaa ind paa en saadan Indskrænkning, maatte man gaa ind paa mange.

Ternansen: Da Tiden er saa langt fremrykket, og da det, jeg kunde ønske at udtale, mere angaar Sagen i sin Almindelighed end netop Ændringsforslagene, skal jeg opfatte de Bemærkninger, jeg nu havde at gjøre, til en senere Behandling og nu frasalbe Ordet.

Det. Hansen: Jeg skal tillade mig at anbefale, at man stemmer for Ændringsforslaget under Nr. 7. Det forekommer mig, at den ærede Ordfører tog noget ensidigt paa Begrebet om den Fred, hvorom det er Meningen at værne ved denne Lov. Man kan ikke indskrænke dette Begreb saa yderligt, at man udelukker alt det, som ikke netop gjør Larm. Det er aabenbart, at Søndagen navnlig i Kjøbstæderne vil faae et ganske anderledes Præg, naar Butikerne holdes aabne, end naar de holdes lukkede, selv om der ikke derved foranlediges nogen Larm. Det er ogsaa Noget, som har flaaet det ærede Medlem for Ribe Amts 1ste Valgkreds (Th. Kruse), der fandt sig uhyggelig berørt ved den Forskel, der indtraadte i Kjøbstæderne, fordi Butikerne vare lukkede om Søndagen i Modsetning til de andre Dage. Jeg har dog nærmest begjæret Ordet for at gjøre opmærksom paa, at der vistnok er en Modsigelse imellem Ændringsforslaget under Nr. 16 og Ændringsforslaget under Nr. 18. Ændringsforslaget under Nr. 16 tænker nærmest paa Skyttevælfær, og der siges der, at de skulle være undtagne fra det Forbud, der indeholdes i Paragrafen, naar kun ikke Gudstjenesten derved forstyrres. Ændringsforslaget under Nr. 18, som vistnok har havt den samme Tanke, udtrykker imidlertid dette anderledes, idet der staar, at Forsamlinger ikke maa afholdes „i saa umiddelbar Nærhed af Folketjens Kirker og Bedehuse, at Gudstjenesten paa disse Steder derved kunde forstyrres“. Det forekommer mig nu ikke, at der er nogen som helst Grund til at stille den Gudstjeneste, hvorom der er Tale, anderledes paa de forskellige Steder, eller at etablere nogen anden Fredhellighed for Gudstjenesten ligeoverfor Skytteforeninger end med Hensyn til offentlige Forsamlinger. Med andre Ord, hvis der i Nr. 18 kun skal være Tale om at beskytte Folketjens Gudstjeneste, maa man sige det Samme i Nr. 16 med Hensyn til Skytteforeningerne; man maa beslutte sig til at tage det One eller det Andet. Skal Gudstjenesten i Almindelighed, altsaa ogsaa Gudstjenesten i andre religiøse Samfund end netop Folketjens, være beskyttet imod at forstyrres af Skytteforeningens Vælfær, maa ogsaa den Slags Subs-